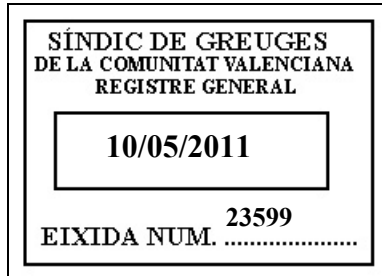

SÍNDIC DE GREUGES DE LA COMUNITAT VALENCIANA

Ajuntament d'Alacant
Il·lma. Sra. Alcaldessa-Presidenta
Pl. Ajuntament, 1
ALACANT - 03002

=====
Ref. Queixa núm. 1100191 i acumulades
=====

(Assumpte: discriminació del valencià en publicitat institucional)

Il·lma. Sra.,

Vam rebre en esta institució un escrit signat pel (...) i altres, que ha estat registrat amb el número indicat més amunt.

Substancialment manifestaven els fets i les consideracions següents:

- *“Que la Regidoria de Festes de l’Ajuntament d’Alacant, va editar per a la celebració de les Festes en Honor a Sant Nicolau de Bari de Desembre de 2010, un fullet informatiu sobre l’agenda dels actes previstos per a eixes dates redactat exclusivament en castellà.*
- *Que “... la Llei d’ús del valencià dictamina en el seu article segon que el valencià es la llengua pròpia de la Generalitat i també de les administracions públiques i corporacions municipals, així com de les empreses públiques que hi depenen ... A mes, els criteris sobre l’ús del valencià aprovats pel Consell, coneguts com Declaració d’Ares del Maestrat, d’1 d’octubre de 2003, indiquen que els fullets informatius, les pàgines web, els anuncis i les revistes s’hauran de fer, principalment en valencià.”*

En considerar que la queixa reunia els requisits establits en els articles 12 i 17 de la Llei 11/1988, de 26 de desembre, del Síndic de Greuges, va ser admesa, i li’n vam donar trasllat de conformitat amb el que determina l’article 18.1 de la llei esmentada a fi de contrastar les al·legacions formulades pels interessats, i en demanda de que ens remetera informació suficient sobre la realitat d’aquelles i de la resta de circumstàncies concurrents en este supòsit.

La comunicació rebuda de l’Ajuntament d’Alacant donava compte del següent:

“... Que este Ayuntamiento observó errores en la confección del programa de actos encargado con motivo de la festividad de San Nicolás de Bari el pasado mes de diciembre de 2010, incluyendo el que se alude en su escrito, y ordenó su nueva edición a la empresa encargada de su confección e impresión.

Que debido a lo expuesto anteriormente, este Ayuntamiento ordenó guardar los programas editados y erróneos en la Casa de la Festa e igualmente indicó a los conserjes que prestan servicios en dicha dependencia que no se repartiesen al público los referidos programas.

Que por descuido o falta de conocimiento de lo hasta ahora expuesto, uno de los conserjes en la Casa de la Festa abrió una de las cajas allí almacenadas y repartió algunos de los programas erróneamente editados, siendo este el motivo de que algunos de los referidos programas vieran la luz y llegasen a manos de los ciudadanos que han interpuesto la queja particular de referencia...”

Els interessats, a qui vam donar trasllat de la comunicació rebuda, no van formular cap al·legació que desvirtuara el que havia estat informat per l’Ajuntament d’Alacant, per la qual cosa resollem la queixa amb les dades que estan a l’expedient, i és per això que li demane que considere els arguments que li expose tot seguit i que constitueixen els fonaments de la Resolució amb que concloem:

En primer lloc, hem de dir que esta institució és conscient de l’esforç econòmic que comporta, sobretot per als ajuntaments, configurar pàgines web oficials, emetre impresos, fullets i publicitat institucional en les dues llengües cooficials de la Comunitat Valenciana, i que, de vegades, esta actuació és endarrerida davant necessitats més urgents com ara els servicis socials, la dependència, els menors, els ancians, l’educació o petites infraestructures.

No obstant això anterior, el Síndic de Greuges, alt comissionat dels drets fonamentals dels valencians, recollits en el títol I de la Constitució espanyola i en el títol II de l’Estatut d’Autonomia de la Comunitat Valenciana, no pot deixar de fer una reflexió sobre l’adequat respecte als drets lingüístics dels ciutadans i sobre la cooficialitat lingüística vigent a la Comunitat Valenciana.

En primer lloc, hem de prendre com a punt de partida el manament establert en l’article 3r de la nostra Constitució, que disposa que el castellà és la llengua oficial de l’Estat i, al seu torn, assenyala que la resta de llengües espanyoles seran també oficials en les comunitats autònomes respectives, de conformitat amb els respectius estatuts.

Així, la nostra norma fonamental fa ressaltar la riquesa de les diferents modalitats lingüístiques d’Espanya, com a patrimoni cultural que haurà de ser objecte d’especial protecció i respecte.

En connexió amb el que disposa la Constitució espanyola, l’article 5é de l’Estatut d’Autonomia de la Comunitat Valenciana encomana a la Generalitat Valenciana garantir l’ús normal i oficial tant del castellà com del valencià, i d’esta manera s’hi instaura un règim de bilingüisme que imposa als poders públics del territori autònom o

local l'obligació de conèixer i utilitzar les dos llengües oficials, sense que pugua prevaldre l'una sobre l'altra.

La Llei valenciana 4/1983, de 23 de novembre, d'ús i ensenyament del valencià, dictada com a desplegament del que disposa l'Estatut d'autonomia, estableix, en l'article 2n, que el valencià és la llengua pròpia de la Generalitat Valenciana i de l'Administració pública, com també de la local i de totes les corporacions i institucions públiques que en depenen.

Amb tot això, no hi ha dubte sobre la manifesta obligació de les administracions públiques, tant autonòmiques com locals, d'adequar, des d'un punt de vista lingüístic, les vies o els mitjans de comunicació amb els administrats, i facilitar les relacions mútues a través de l'efectiva i real implantació d'un règim de cooficialitat d'ambdues llengües, tal com estableix tant la Constitució espanyola, l'Estatut d'autonomia i la Llei 4/1983, d'ús i ensenyament del valencià.

Esta cooficialitat ha de quedar palesa en totes les manifestacions de l'Administració pública i ha de bandejar qualsevol forma de discriminació lingüística.

La legislació vigent quant a l'ús del valencià és clara i no admet cap interpretació, i tot i que esta institució reconeix els esforços de l'Administració pública valenciana per a adaptar les seues estructures al règim de cooficialitat lingüística instaurat per la Constitució espanyola i per l'Estatut d'autonomia, no pot sinó cridar l'atenció sobre el fet que la Llei d'ús i ensenyament del valencià està vigent des de fa més de 25 anys i que en el títol tercer reconeix el dret de tots els ciutadans a ser informats pels mitjans de comunicació socials tant en valencià com en castellà i a utilitzar indistintament les dos llengües quan hagen d'usar-les, i, d'una altra banda, la citada Llei d'ús i ensenyament del valencià, en les seues disposicions transitòries estableix un termini de tres anys perquè les distintes àrees de l'Administració valenciana duguen a terme les disposicions d'esta (un termini que s'ha superat a l'excés, si tenim en compte que la LUEV va entrar en vigor l'any 1983), per a adaptar les seues estructures al règim de cooficialitat lingüística.

No obstant, la tramitació del present expedient planteja una qüestió sobre la qual esta institució no pot deixar de pronunciar-se, relativa a l'adequat respecte dels drets lingüístics dels ciutadans. El present expedient de queixa s'inicia, com coneix, com a conseqüència d'un escrit dirigit a esta institució pels interessats, íntegrament redactat en valencià.

En conseqüència, i com a garantia dels drets reconeguts en la Llei d'ús i ensenyament del valencià, que en l'article 11 estableix que:

“(…) en aquelles actuacions administratives iniciades a instància de part i en les que hi haja altres interessats que així ho manifestaren, l'Administració actuant haurà de comunicar-los tot el que els afecte en la llengua oficial que trien, qualsevol que fóra la llengua oficial en què s'haguera iniciat.

2. De la mateixa manera, siga quina siga la llengua oficial emprada, en els expedients iniciats d'ofici, les comunicacions i la resta d'actuacions es faran en la indicada pels interessats”

La petició d'informe que els va ser realitzada, es va fer en la llengua triada pels interessats, açò és, en valencià. No obstant això, l'informe remès per vosté es troba redactat íntegrament en llengua castellana.

La Generalitat Valenciana, en compliment del mandat estatutari contingut en l'Estatut d'autonomia, va promulgar la Llei 4/1983, de 23 de novembre, d'ús i ensenyament del valencià, el preàmbul de la qual assenyala la necessitat recuperar l'ús social i oficial del valencià.

L'esmentada llei va significar, d'una banda, el compromís de la Generalitat Valenciana de defensar el patrimoni cultural de la nostra Comunitat i, especialment, la recuperació social del valencià, definit com a llengua històrica i pròpia del nostre poble” i, d'altra banda, superar la relació de desigualtat existent entre les dos llengües oficials de la Comunitat Valenciana, el valencià i el castellà.

La cooficialitat lingüística instaurada per la Constitució espanyola, que reconeix com a llengua oficial d'una determinada comunitat autònoma, no sols l'idioma castellà, sinó també el propi d'eixa comunitat autònoma, va modificar substancialment l'ús, tant de privat com oficial, de les diverses llengües en el territori de l'Estat espanyol; és per això que les comunitats autònomes amb idioma oficial propi han legislat sobre la matèria, mitjançant les denominades lleis de normalització lingüística, amb la finalitat de fomentar l'ús oficial de la llengua cooficial amb l'objectiu que esta abastara cotes semblants a aquelles que corresponen al castellà com a idioma oficial del territori espanyol.

La persecució d'estos legítims objectius, reconeguts en les legislacions autonòmica davall l'empara atorgada per la Constitució, no pot però desconèixer, i de fet no ho desconeix, que l'article 14 de la Constitució establix el principi d'igualtat, amb interdicció de totes maneres de discriminació, inclosa la discriminació per motiu de llengua, i la declaració de l'article 3 del mateix text constitucional, que establix expressament el dret de tots els ciutadans a usar la llengua espanyola.

En este sentit, la pròpia Llei d'ús i ensenyament del valencià, conscient de la vigència absoluta del principi d'igualtat i de la prohibició de discriminació per motiu de llengua, declara en l'article 4, que “(...) en cap cas es podrà seguir discriminació pel fet d'emprar qualssevol de les dos llengües oficials” de la Comunitat Valenciana.

Una de les conseqüències essencials que es deriven dels mandats continguts en els preceptes anteriorment mencionats, és el dret que assistix a qualsevol ciutadà, en les seues relacions amb l'Administració, a triar la llengua en què este desitge que es produïsquen les comunicacions i la tramitació dels expedients, sorgint el correlatiu deure de l'Administració a respectar la dita elecció i a emprar, al llarg de tot el procediment, l'idioma que haguera sigut triat. D'acord amb això, l'article 11, anteriorment mencionat, declara que:

“(...) en aquelles actuacions administratives iniciades a instància de part i en les que hi haja altres interessats així ho manifesten, l'Administració actuant haurà de comunicar-los tot allò

que els afecte en la llengua oficial que trien, qualsevol que fóra la llengua oficial en què s'haguera iniciat.

2. De la mateixa manera, siga quina siga la llengua oficial emprada, en els expedients iniciats d'ofici, les comunicacions i la resta d'actuacions es faran en la indicada pels interessats”.

En el present expedient, però, la remissió d'una part essencial d'un informe en castellà, quan la llengua triada pel ciutadà ha sigut el valencià, no s'ajusta a estos mandats legals anteriorment exposats.

Atenent a tot el que hem exposat més amunt, i de conformitat amb el que preveu l'article 29 de la Llei de la Generalitat Valenciana 11/1988, de 26 de desembre, reguladora d'esta institució, **SUGERIM A L'AJUNTAMENT D'ALACANT** que en les pròximes campanyes publicitàries institucionals, com la que ens ocupa, adopte totes les mesures escaients perquè els fullets i formularis que emeta siguen redactats en les dues llengües cooficials a la Comunitat Valenciana.

Tanmateix, hem de **RECORDAR** a l'Ajuntament alacantí els deures legals que la Constitució i la legislació vigent a la Comunitat Valenciana imposa als poders públics de respectar els drets lingüístics dels administrats i d'utilitzar en tots els procediments iniciats a instància de part, i en qualsevol altra forma de comunicació amb ells, la llengua (valenciana o castellana) triada per estos.

D'acord amb la normativa citada, li agrairé que ens remeta en el termini d'un mes, el preceptiu informe en què ens manifeste l'acceptació del recordatori de deures legals que es fa o, si s'escau, les raons que considere per a no acceptar-la.

En transcórrer el termini d'una setmana, la present resolució serà inserida en la pàgina web de la institució.

Atentament,

José Cholbi Diego
Síndic de Greuges de la Comunitat Valenciana